

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 czerwca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Mirosław Major

Protokolant P.. sąd. Agnieszka Schedler-Muszyńska

po rozpoznaniu w dniu 1 czerwca 2017 r. w Poznaniu

odwołania **K. N.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.**

z dnia 4 marca 2015 r., nr (...)

w sprawie **K. N.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.**

przy udziale zainteresowanych **Syndyka Masy Upadłości K.U.K.-E.F.I. I. Logistyk + H. + B. + (...) Sp. z o.o., Przedsiębiorstwa Handlowego (...) Sp. z o.o.**

o podleganie ubezpieczeniu społecznemu

1) oddala odwołanie,

2) nie obciąża odwołującej kosztami zastępstwa procesowego zainteresowanego Syndyka Masy Upadłości K.U.K.-E.F.I. I. Logistyk + H. + B. + (...) Sp. z o.o.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 marca 2015 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O., na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1, art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. a w związku z art. 4 pkt 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1442 ze zm.), stwierdził, że K. N. jako pracownik u płatnika składek K.U.K.-E.F.I. (...) + Handel + B. + (...) spółka z o. o. z siedzibą w O. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od 1 listopada 2012 r. do 28 lutego 2013 r.

W uzasadnieniu ZUS wskazał, że z pracy świadczonej przez K. N. pomimo formalnej zmiany pracodawcy – w okresie od 1 listopada 2012 roku do 28 lutego 2013 r. – w dalszym ciągu korzystała wyłącznie (...) sp. z o.o. z siedzibą w Komornikach. W ocenie ZUS nie doszło do przejęcia pracownika na podstawie art. 23¹ k.p. Tym samym w stosunku do danego pracownika nie doszło do zmiany płatnika składek.

K. N., w przepisany trybie i terminie, wniosła odwołanie od powyższej decyzji, domagając się jej zmiany poprzez uznanie, że odwołująca podlega ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek K.U.K.-E.F.I. (...) + Handel + B. + (...) spółka z o. o. z siedzibą w O. w okresie od 1 listopada 2012 r. do 28 lutego 2013 r.

W uzasadnieniu odwołująca wskazała, że w podanym okresie wykonywała polecenia służbowe wydawane przez spółkę K.U.K.-E.F.I. (...), która niewątpliwie odnosiła z jej pracy korzyści, a nadto ww. spółka przelewała odwołującej

wynagrodzenie za wykonaną pracę. Wobec powyższego, zdaniem K. N., organ rentowy błędnie przyjął, że nie doszło do przejścia pracownika na podstawie art. 23¹ k.p.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację prawną i faktyczną zaprezentowaną w zaskarżonej decyzji.

Sprawa wpłynęła do Sądu Okręgowego w Olsztynie, a następnie postanowieniem z dnia 4 maja 2015 r. została przekazana do Sądu Okręgowego w Poznaniu.

Postanowieniem z dnia 18 stycznia 2016 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu na podstawie art. 477¹¹ § 1 i 2 kpc z urzędu wezwał do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego (...) sp. z o.o. z siedzibą w Komornikach oraz K.U.K.-E.F.I. (...) + H. + B. + (...) spółka z o. o. z siedzibą w O. (k. 28).

Pismem z dnia 25 lutego 2016 r. do sprawy przystąpił zainteresowany Syndyk Masy Upadłości K.U.K.-E.F.I. (...) + H. + B. + (...) spółka z o. o. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w O., wnosząc o oddalenie odwołania i zasądzenie na rzecz zainteresowanego kosztów postępowania według norm przepisanych. Zainteresowany wskazał, że popiera stanowisko organu rentowego (k. 43).

Pismem z dnia 12 kwietnia 2016 r. do sprawy przystąpił również zainteresowany (...) sp. z o.o. z siedzibą w Komornikach (k. 51).

Na rozprawie w dniu 13 kwietnia 2016 r. Sąd na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. zawiesił postępowanie w sprawie do czasu zakończenia postępowania o sygn. VII U 1995/15, uznając, że jego wynik będzie miał wpływ na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy (k. 56).

Wobec prawomocnego zakończenia sprawy o sygnaturze VII U 1995/15 Sąd postanowieniem z dnia 17 marca 2017 r. podjął niniejsze postępowanie z urzędu (k. 80).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Przedsiębiorstwo Handlowe (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością m.in. zajmuje się produkcją masy włóknistej, papieru, wyrobów z papieru, wyrobów chemicznych, handlem hurtowym i komisowym, handlem detalicznym, transportem lądowym, działalnością wspomagającą transport, wynajmem maszyn i urządzeń. Siedzibą spółki są K. ul. (...). Spółka została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...).

Spółka zgłaszała na dzień 30 listopada 2012 roku do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego 30 osób. Średniomiesięczna liczba ubezpieczonych w 2012 roku wyniosła 68 osób.

Zainteresowany działa w branży sprzedaży hurtowej i detalicznej chemii gospodarczej i kosmetyków. Świadczy usługi na terenie województw (...), (...) i (...).

Dowód: bezsporne, informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z Rejestru Przedsiębiorców; protokół kontroli - w aktach pozwanego.

W dniu 30 kwietnia 2012 roku (...) zawarł ze spółką (...) spółką z o. o. z siedzibą we W. umowę – porozumienie między zakładami, na podstawie której zgodnie z art. 23¹ k.p. dotychczasowy pracodawca Przedsiębiorstwo Handlowe (...) przekazało, a nowy pracodawca (...) spółka z o. o. przejął wszystkich pracowników według wykazu, na warunkach identycznych, jakie pracownicy mieli do 31 maja 2012 roku bez szkody dla pracowników.

W dniu 1 czerwca 2012 roku (...) zawarł z (...) spółką z o. o. umowę o świadczenie usług na podstawie której, usługodawca – spółka (...) zobowiązał się świadczyć usługi będące przedmiotem działalności (...), tj. sprzedaży hurtowej polegającej na kompleksowej obsłudze przy zaopatrywaniu sklepów i innych odbiorców w artykuły drogerijne, kosmetyczne i higieniczne (§ 1 ust. 1 umowy). W umowie wskazano, że usługodawca do realizacji usług

oddeleguje osoby zwane „wykonawcami” oraz że przez wykonawcę rozumie się osobę zatrudnioną u usługodawcy na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia lub umowy o dzieło (§ 1 ust. 2 umowy). W celu realizacji przez wykonawców usług usługobiorca udostępni bezpłatnie usługodawcy niezbędny sprzęt zgodnie ze standardami obowiązującymi u niego dla danego stanowiska pracy (§ 1 ust. 4 umowy). Strony tej umowy ustaliły, że usługodawca wykona usługi na podstawie i zgodnie z zamówieniem złożonym przez usługobiorcę, w zakresie i ilościach szczegółowo określonych. Usługodawca został zobowiązany do przyjęcia i realizacji zamówień składanych przez usługobiorcę (§ 2 ust. 1 i 2 umowy). Usługodawca zagwarantował, że oddelegowany pracownik wykonawca będzie dostępny zgodnie z zamówieniem. Wykonawcy usługodawcy oddelegowani do usługobiorcy zobowiązani zostali do wykonywania obowiązków odpowiednich do stanowiska i działu oddelegowania, do stosowania się do merytorycznych wskazówek osób wyznaczonych przez usługobiorcę, które określają w szczególności zakres obowiązków wykonawców. Usługobiorca zadeklarował, a usługodawca wyraził zgodę na delegowanie wykonawców do wykonywania obowiązków poza siedzibą firmy bezpośrednio przez usługobiorcę i na jego koszt (§ 3 ust. 2, 4, 5 i 7 umowy). Strony umowy ustaliły, że wykonanie usług będzie potwierdzane przez strony dwa razy w miesiącu, raz do 3. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dane usługi były świadczone w zakresie wynagrodzenia podstawowego wraz ze stałymi dodatkami, drugi raz pomiędzy 20. a 25. dniem tegoż miesiąca w zakresie udzielanych nagród uznaniowych (§ 4 ust. 1 umowy). Zgodnie z § 5 umowy podstawą wystawienia faktury VAT będzie rozliczenie realizacji usługi sporządzone według zasad określonych w ust. 3. Usługodawca przyznaje usługobiorcy udzielany na każdej fakturze rabat w wysokości 40 % kosztów wynagrodzeń pracowników – wykonawców w okresie pierwszych 3 lat, na które składają się składki ZUS oraz podatek od wynagrodzeń (ust. 1). Rozliczenie realizacji usług sporządza usługodawca w ciągu 2 dni roboczych od dnia, w którym potwierdzono wykonanie usług, a następnie przekazuje do zatwierdzenia usługobiorcy (ust. 2). Wynagrodzenie będzie płatne na podstawie wystawionych przez usługodawcę faktur VAT przelewem na rachunek bankowy wskazany na fakturze, w dwóch ratach, pierwsza w dniu wypłaty wynagrodzeń w kwocie wynagrodzeń netto, a druga w pozostałej kwocie w ciągu 14 dni od daty prawidłowo wystawionej faktury (ust. 3). Umowa została zawarta na czas określony 3 lat, z zastrzeżeniem postanowień ust. 2, z możliwością wypowiedzenia umowy przez każdą ze stron z zachowaniem jednomiesięcznego okresu wypowiedzenia (§ 6 ust. 1 umowy). Nadto strony umowy postanowiły, że cesja wierzytelności wynikających z umowy może nastąpić wyłącznie za uprzednią zgodą usługobiorcy wyrażoną w formie pisemnej pod rygorem nieważności, jednakże ograniczenie cesji wierzytelności nie dotyczy cesji na rzecz K.U.K. (...) + (...) jako 100 % udziałowca (...) spółka z o. o. z siedzibą we W. (§ 9 umowy ust. 1 i 3).

Powyższa umowa o świadczenie usług została rozwiązana na mocy porozumienia stron w dniu 31 października 2012 roku.

Jednocześnie pismem z dnia 31 października 2012 roku spółki (...) U.K.-E.F.I. (...) + H. + B. + V. poinformowały (...), że właściciel stu procent udziałów w R. (...) spółka K.U.K.-E.F.I. (...) + H. + B. + V. podjął decyzję o likwidacji R. jako agencji outsourcingowej oraz agencji pracy, przejmując na siebie wszelkie prawa i obowiązki należące do tej pory do R.. Podały, że w związku z powyższą decyzją z dniem 1 listopada 2012 roku wszyscy pracownicy oraz wszystkie umowy łączące R. z (...) zostają sędowane na K.U.K.-E.F.I. (...) + H. + B. + V..

Z uwagi na okoliczność, że spółka K.U.K.-E.F.I. (...) + H. + B. + V. Polska realizowała umowę o świadczenie usług na warunkach ustalonych ze spółką (...), (...) przekazał jej wynagrodzenie za te usługi w listopadzie i grudniu 2012 roku.

W dniu 31 stycznia 2013 r. (...) zawarł ze spółką K.U.K.-E.F.I. (...) + H. + B. + V. Polska umowę o świadczenie usług, na podstawie której usługodawca zobowiązał się świadczyć usługi będące przedmiotem działalności (...), tj. sprzedaży hurtowej polegającej na kompleksowej obsłudze przy zaopatrzeniu sklepów i innych odbiorców w artykuły drogerijne, kosmetyczne oraz higieniczne (§ 1 ust. 1 umowy). W umowie wskazano, że usługodawca do realizacji usług oddeleguje osoby zwane „wykonawcami” oraz że przez wykonawcę rozumie się osobę zatrudnioną u usługodawcy na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia lub umowy o dzieło (§ 1 ust. 2 umowy). W celu realizacji przez wykonawców usług, usługobiorca udostępni bezpłatnie usługodawcy niezbędny sprzęt zgodnie ze standardami obowiązującymi u niego dla danego stanowiska pracy (§ 1 ust. 4 umowy). Strony tej umowy ustaliły, że usługodawca wykona usługi na podstawie i zgodnie z zamówieniem złożonym przez usługobiorcę, w zakresie i ilościach szczegółowo określonych (§ 2 ust. 1, 2 i 3 umowy). Usługodawca zagwarantował, że oddelegowany pracownik wykonawca będzie

dostępny zgodnie z zamówieniem. Wykonawcy usługodawcy oddelegowani do usługobiorcy zobowiązani zostali do wykonywania obowiązków odpowiednich do stanowiska i działu oddelegowania (§ 3 ust. 2 i 4 umowy). Strony umowy ustaliły, że wykonanie usług będzie potwierdzane dwa razy w miesiącu, raz do 3. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dane usługi były świadczone w zakresie wynagrodzenia podstawowego wraz ze stałymi dodatkami, drugi raz pomiędzy 20. a 25. dniem następnego miesiąca w zakresie udzielanych nagród uznaniowych (§ 4 ust. 1 umowy). Zgodnie z § 5 umowy podstawą wystawienia faktury VAT będzie rozliczenie realizacji usługi sporządzone według zasad określonych w ust. 3. Usługodawca przyznał usługobiorcy rabat w wysokości 40 % kosztów wynagrodzeń pracowników – wykonawców, na które składają się składki ZUS oraz podatek od wynagrodzeń (ust. 1). Rozliczenie realizacji usług sporządza usługodawca w ciągu 2 dni roboczych od dnia, w którym potwierdzono wykonanie usług, a następnie przekazuje do zatwierdzenia usługobiorcy (ust. 2). Wynagrodzenie będzie płatne na podstawie wystawionych przez usługodawcę faktur VAT przelewem na rachunek bankowy wskazany na fakturze, w dwóch ratach, pierwsza w dniu wypłaty wynagrodzeń w kwocie wynagrodzeń netto, a druga w ciągu 14 dni od daty otrzymania przez usługobiorcę prawidłowo wystawionej faktury (ust. 3). Umowa została zawarta na czas określony 6 miesięcy z możliwością wypowiedzenia umowy przez każdą ze stron z zachowaniem jednomiesięcznego okresu wypowiedzenia (§ 6 ust. 1 umowy). Nadto strony umowy postanowiły, że cesja wierzytelności wynikających z umowy może nastąpić wyłącznie za uprzednią zgodą usługobiorcy wyrażoną w formie pisemnej pod rygorem nieważności, z tym, że ograniczenie cesji nie dotyczy zawarcia przez usługodawcę umowy factoringu z podmiotem profesjonalnie świadczącym takie usługi oraz cesji na rzecz K.U.K.-E.F.I. (...) + H. + B. + (...) jako 100% udziałowca K.U.K.-E.F.I. (...) spółka z o. o. (§ 9 ust. 1 i 2 umowy).

W wyniku tych umów (...) przekazał swoich pracowników, w tym odwołującą K. N., spółce (...) w dwóch terminach, tj. od 1 czerwca 2012 roku i od 1 lipca 2012 r. oraz spółce K.U.K.-E.F.I. (...) + H. + B. + V. Polska od 1 listopada 2012 roku, w celu wykonywania przez nich pracy na rzecz (...) w siedzibie i w miejscach prowadzenia działalności przez (...) oraz przy wykorzystaniu sprzętu (...).

Następnie, po zakończeniu umowy z K.U.K.-E.F.I. (...) + H. + B. + V. Polska, (...) ponownie przejął tych pracowników od 1 marca 2013 roku.

Spółki (...) U.K.-E.F.I. (...) + H. + B. + V. Polska zostały wpisane do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia.

Zainteresowany (...) podjął decyzję o skorzystaniu z usług agencji pracy tymczasowej z uwagi na chęć dalszego rozwoju i korzyści ekonomiczne, takie jak redukcja kosztów, a w konsekwencji uzyskanie wyższych przychodów.

Zainteresowany nie przygotowywał dokumentów kadrowo – płacowych dla pracowników zatrudnionych przez wymienione agencje pracy. Nie kierował tych pracowników na badania lekarskie oraz szkolenie z zakresu BHP.

Dowód: bezsporne, umowa – porozumienie z dnia 30 kwietnia 2012 roku, umowa o świadczenie usług z dnia 1 czerwca 2012 roku, porozumienie z dnia 31 października 2012 roku, pismo z dnia 31 października 2012 roku, umowa o świadczenie usług z dnia 31 stycznia 2013 roku, porozumienie z dnia 31 października 2012 roku, protokół przesłuchania L. B. przesłuchanego w charakterze płatnika składek (...) spółka z o. o., protokół przesłuchania K. N. w charakterze osoby reprezentującej płatnika składek (...) spółka z o. o., protokół kontroli - w aktach pozwanego.

Odwołująca K. N., urodzona (...), zamieszkała w N., została zatrudniona u odwołującego na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy od 16 marca 1998 roku na stanowisku samodzielnej księgowej. Odwołująca zajmuje się w spółce (...) sprawami kadrowo- płacowymi.

Pismem z dnia 30 maja 2012 r. (...) poinformował odwołującą, że zgodnie z art. 23¹ k.p. z dniem 1 lipca 2012 r. nastąpi jej przejście jako pracownika do nowego pracodawcy, tj. firmy (...) spółka z o. o., a przyczyną przejścia jest porozumienie zakładów, wzmocnienie kapitału.

Następnie odwołująca została poinformowana pisemnie, że z dniem 1 marca 2013 r. nastąpi jej przejście jako pracownika do nowego pracodawcy, tj. firmy (...) spółka z o. o., a przyczyną przejścia jest rozwiązanie za porozumieniem stron z dniem 28 lutego 2013 r. umowy o świadczenie usług z poprzednim pracodawcą, czyli K.U.K.-E.F.I. (...) + H.+B.+ (...) spółka z o. o.

W okresie od 1 lipca 2012 r. do 28 lutego 2013 r. odwołująca K. N. świadczyła pracę w siedzibie (...), wykonując te same obowiązki co poprzednio.

W okresie od 1 lipca 2012 r. do 28 lutego 2013 r. (zatem również w spornym okresie od 1 listopada 2012 r. do 28 lutego 2013 r.) odwołująca wykonywała pracę wyłącznie na rzecz (...) sp. z o.o.

Dowód: kserokopie akt osobowych odwołującej, pisemna informacja o przejściu pracowników na nowego pracodawcę, protokół przesłuchania K. N. w charakterze osoby reprezentującej płatnika składek (...) spółka z o. o., protokół kontroli - w aktach pozwanego.

Odwołująca została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego jako pracownik u płatnika (...) spółka z o. o. w okresie od 1 stycznia 1999 roku do 30 czerwca 2012 roku oraz od 1 marca 2013 roku.

Z zapisów na koncie ubezpieczonej wynika, że została zgłoszona jako pracownik m.in.: od 1 listopada 2012 roku do 28 lutego 2013 roku u płatnika K.U.K.-E.F.I. (...) + H.+B.+ (...) spółka z o. o..

Dowód : formularze (...) oraz (...), protokół kontroli - w aktach pozwanego.

(...) spółka z o. o. została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...). Jako siedzibę spółki wskazano W. ul. (...). Sto procent udziałów posiada spółka K.U.K.-E.F.I. (...) + H.+B. + (...).

Dowód : informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z Rejestru Przedsiębiorców <https://ems.ms.gov.pl>

K.U.K.-E.F.I. (...) + H.+B.+ (...) spółka z o. o. została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...). Jako siedzibę spółki wskazano O. ul. (...). Sto procent udziałów posiada spółka K.U.K.-E.F.I. (...) + H.+B.+ (...). Spółka znajduje się w upadłości likwidacyjnej.

Dowód : informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z Rejestru Przedsiębiorców (k. 45).

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów.

Sąd uznał za w pełni wiarygodne dokumenty zgromadzone w sprawie, albowiem zostały one sporządzone przez powołane do tego osoby, w ramach przysługujących im kompetencji oraz w przewidzianej przez prawo formie. Dokumenty prywatne w postaci umów o świadczenie usług, umowy – porozumienia, umów o pracę zawartych z K. N. i informacji o przejściu pracownika stanowiły dowód tego, że osoby, które je podpisały złożyły oświadczenia zawarte w tych dokumentach.

Fakt niekwestionowania przez strony treści kserokopii dokumentów znajdujących się w aktach sprawy pozwolił nadto na potraktowanie tychże kserokopii jako dowodów pośrednich istnienia dokumentów o treści im odpowiadającej.

Sąd pominął dowód z przesłuchania odwołującej z uwagi na niestawiennictwo odwołującej.

W ocenie sądu organ rentowy dokonał koniecznych ustaleń faktycznych.

Sąd Najwyższy wielokrotnie już wyjaśniał, że postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych ma charakter kontrolny. Postępowanie dowodowe przed sądem jest postępowaniem sprawdzającym, weryfikującym ustalenia dokonane przez organ rentowy.

Wskazać również należy, że protokół kontroli, będący opisem ustaleń kontroli, którego obligatoryjną treść określa art. 91 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 kpc. Korzysta on z domniemania zgodności z prawdą (iż zaświadcza on prawdziwy stan rzeczy), bowiem jest dokumentem typu sprawozdawczego, czyli dokumentem informującym, narratywnym.

W toku postępowania odwołująca nie wzruszyła domniemania zgodności z prawdą dokumentu w postaci protokołu kontroli.

W ocenie sądu, stan faktyczny sprawy pozostawał bezsporny między stronami, które różniły się co do tego czy (...) sp. z o.o. jest płatnikiem składek względem odwołującej K. N. w okresie od 1 listopada 2012 r. do 28 lutego 2013 r., w tym czy okoliczności podnoszone w odwołaniu i w toku postępowania mogą mieć wpływ na rozstrzygnięcie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie rozważań należy podkreślić, że w przedmiotowej sprawie sporne jest to, kto jest płatnikiem składek za K. N. w okresie od 1 listopada 2012 r. do 28 lutego 2013 r.

Jak wynika z akt organu rentowego, płatnikami składek za odwołującą były kolejno: (...) spółka z o.o. z siedzibą we W. do 31 października 2012 r. oraz spółka K.U.K.-E.F.I. (...) + Handel + B. + (...) spółka z o.o. z siedzibą w O. do 28 lutego 2013 r. Od 1 marca 2013 r. odwołująca została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych jako pracownik (...) spółka z o. o. z siedzibą w Komornikach.

Poza sporem pozostaje, że odwołująca pozostawała przed dniem 1 lipca 2012 r. w stosunku pracy z (...) oraz jaką pracę wykonywała w okresie od 1 lipca 2012 r. do 31 października 2012 r. oraz od 1 listopada 2012 r. do 28 lutego 2013 r. i kto był jej beneficjentem.

Zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 963), w razie sporu dotyczącego obowiązku ubezpieczeń społecznych ZUS wydaje decyzję osobie zainteresowanej oraz płatnikowi składek.

Jak wskazuje się w doktrynie art. 38 ust. 1 ustanawia podstawę normatywną do wydawania przez ZUS – jako podmiot realizujący w imieniu Państwa zadania z zakresu systemu ubezpieczeń społecznych – decyzji rozstrzygających spór dotyczący obowiązku ubezpieczeń społecznych. Przyjmuje się również, że omawiana regulacja może dotyczyć zarówno takiego przypadku, gdy spór co do kwestii podlegania ubezpieczeniom powstał na linii ubezpieczony – płatnik składek, jak również wtedy, gdy ZUS na podstawie posiadanej przez siebie wiedzy – wbrew intencjom ubezpieczonego i płatnika składek – uznał, że konkretna osoba w zależności od okoliczności faktycznych podlega lub nie podlega obowiązkowi ubezpieczeń społecznych. W obu tych sytuacjach ustawa nakłada na ZUS obowiązek wydania decyzji, a więc podjęcia stanowczego rozstrzygnięcia celem wyjaśnienia wątpliwości co do tego, czy konkretna osoba powinna podlegać obowiązkowi ubezpieczenia (vide: Komentarz do ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych pod red. Beaty Gudowskiej i Jolanty Strusińskiej-Żukowskiej, Wydawnictwo C.H. BECK Warszawa 2011 s. 562).

Wydana w tym trybie decyzja podlega zaskarżeniu do sądu powszechnego na zasadach określonych w art. 83 ust. 2-7 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Zgodnie z art. 4 pkt 1 powołanej ustawy za ubezpieczonego uważa się osobę fizyczną podlegającą chociaż jednemu z ubezpieczeń społecznych, o których mowa w art. 1 ustawy.

Z kolei w myśl art. 4 pkt 2a płatnikiem składek jest pracodawca - w stosunku do pracowników i osób odbywających służbę zastępczą oraz jednostka organizacyjna lub osoba fizyczna pozostająca z inną osobą fizyczną w stosunku prawnym uzasadniającym objęcie tej osoby ubezpieczeniami społecznymi, w tym z tytułu przebywania na urlopie wychowawczym albo pobierania zasiłku macierzyńskiego, z wyłączeniem osób, którym zasiłek macierzyński wypłaca

Zakład. Ten sam podmiot realizuje obowiązek odprowadzania składek na ubezpieczenie zdrowotne (art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych) oraz Fundusz Pracy (art. 104 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy) i składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (art. 9 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy).

W myśl art. 8 ust. 1 za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 2a (które nie mają zastosowania w niniejszej sprawie).

W każdym wypadku zatrudnienia, o istnieniu stosunku pracy decydują konstytutywne cechy stosunku pracy odróżniające go od innych stosunków prawnych, takie jak dobrowolność, osobiste świadczenie pracy w sposób ciągły, podporządkowanie, wykonywanie pracy na rzecz pracodawcy ponoszącego ryzyko związane z zatrudnieniem i odpłatny charakter zatrudnienia (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2006 r., I PK 110/06, MoPr 2007, Nr 1, poz. 43). Jeżeli w stosunku łączącym strony występują istotne elementy umowy o pracę, to – jakkolwiek art. 22 kp § 1¹ kp nie wprowadza domniemania prawnego, ani fikcji prawnej zawarcia umowy o pracę – odmienna jego ocena narusza art. 22 § 1 kp i art. 11 kp (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 1999 r., I PKN 562/98, OSNAPiUS 2000, Nr 6, poz. 223).

Podkreślić należy, że ciągłość świadczenia pracy jako charakterystyczna cecha starannego działania w ramach stosunku pracy, polegająca na tym, że zobowiązanie pracownika nie polega na jednorazowym wykonaniu pewnej czynności lub na wykonaniu ich zespołu składającego się na określony rezultat, lecz wiąże się z wykonywaniem określonych czynności powtarzających się w odstępach czasu, w okresie istnienia trwałej więzi łączącej pracownika z pracodawcą (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 1999 r., I PKN 451/99, OSNAPiUS 2001, Nr 10, poz. 337), ma istotne znaczenie dla trwania stosunku ubezpieczenia.

W myśl art. 6 ust. 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 w zw. z art. 13 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne, które są pracownikami od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku.

Zdaniem ZUS w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy, w wyniku braku skutecznego przejęcia części zakładu pracy w rozumieniu art. 23¹ kp, nie doszło do zmiany pracodawcy, a stosunek pracy istniał między pracownikiem a dotychczasowym pracodawcą i to on winien być w spornym okresie płatnikiem składek.

Jednocześnie ZUS dodał, że zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych, pracodawca nie może być pracodawcą użytkownikiem w stosunku do pracowników pozostających z nim w stosunku pracy.

Z kolei odwołująca twierdziła, że w okolicznościach faktycznych sprawy doszło do przejęcia zakładu pracy w rozumieniu art. 23¹ kp.

Zgodnie z powołanym przez strony art. 23¹ § 1 kp, w razie przejścia zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę staje się on z mocy prawa stroną w dotychczasowych stosunkach pracy, z zastrzeżeniem przepisów § 5.

W myśl § 5 pracodawca, z dniem przejęcia zakładu pracy lub jego części, jest obowiązany zaproponować nowe warunki pracy i płacy pracownikom świadczącym dotychczas pracę na innej podstawie niż umowa o pracę oraz wskazać termin, nie krótszy niż 7 dni, do którego pracownicy mogą złożyć oświadczenie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia proponowanych warunków. W razie niezgodnienia nowych warunków pracy i płacy dotychczasowy stosunek pracy rozwiązuje się z upływem okresu równego okresowi wypowiedzenia, liczonego od dnia, w którym pracownik złożył oświadczenie o odmowie przyjęcia proponowanych warunków, lub od dnia, do którego mógł złożyć takie oświadczenie.

W wyroku z dnia 19 stycznia 2016 roku, I UK 28/15, Sąd Najwyższy wskazał, że przejęcie pracowników w taki sposób, że przejmujący staje się ich pracodawcą może bowiem nastąpić tylko w wyniku spełnienia się przesłanek z art. 23¹ § 1 kp. Umowa cywilnoprawna o przejęcie pracowników jest tylko zdarzeniem prawnym, które może wywołać skutek w postaci przejścia zakładu, jedynie wtedy, gdy dojdzie do faktycznego przejścia składników jednostki gospodarczej decydujących o jej tożsamości (LEX nr 2043737).

Sąd orzekający w sprawie w pełni aprobuje powyższy pogląd, zwłaszcza, że został on wyrażony w sprawie o porównywalnym do omawianej sprawy stanie faktycznym z udziałem spółek (...)U.K.-E.F.I. (...) + Handel + B. + V. Polska.

W realiach sprawy zdaniem sądu nie nastąpiło przejście zakładu pracy.

W orzecznictwie wskazuje się, że za dominującą obecnie należy traktować linię, która uzależnia uznanie transferu za skuteczny od charakteru działalności prowadzonej przez pracodawcę. Chodzi zatem o to, czy jest to jednostka, której decydującym elementem są pracownicy i ich kwalifikacje, czy jest to jednostka, o której de facto decydują składniki materialne. Jeśli jednostka opiera się na pracownikach, to przejście może nastąpić bez przenoszenia majątku. Inaczej natomiast jest w sytuacji, gdy funkcjonowanie podmiotu opiera się na składnikach materialnych. Wówczas przejęcie wyłącznie zadań nie jest wystarczające dla transferu. Obowiązek przejścia składników majątkowych, które pozwalają normalnie prowadzić (kontynuować) działalność gospodarczą jest w takim wypadku konieczny (por. uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2013 r., III PZP 1/13, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 20 maja 2014 r., III AUa 146/14, LEX 1480371).

W wyroku z dnia 27 stycznia 2016 r., I PK 2/15, Sąd Najwyższy uznał, że outsourcing można zdefiniować jako przedsięwzięcie polegające na wydzieleniu ze struktury organizacyjnej przedsiębiorstwa macierzystego realizowanych przez nie funkcji i przekazanie ich do realizacji innym podmiotom gospodarczym (por. M. Trocki, Outsourcing: metoda restrukturyzacji działalności gospodarczej, PWE, Warszawa 2001). Kwestia odróżnienia outsourcingu pracowniczego od umowy zlecenia lub świadczenia pracy przez pracowników tymczasowych (na podstawie ustawy z dnia 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych) może nasuwać trudności. Jednak podstawową cechą odróżniającą outsourcing pracowniczy od zatrudnienia pracowników własnych lub też świadczenia pracy przez pracowników tymczasowych jest brak bezpośredniego i stałego podporządkowania (zarówno prawnego, jak i faktycznego) wykonawców w stosunku do podmiotu (insourcera), u którego takie usługi lub praca są wykonywane. W przypadku skierowania pracownika przez outsourcera do pracy w innym podmiocie, pracownik ten może podlegać jedynie pośredniemu i krótkotrwałemu zwierzchnictwu w nowym miejscu pracy (LEX nr 1975836).

Również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie I PK 210/09 (OSNP 2011/19-20/249) nie wykluczył możliwości outsourcingu pracowniczego, wyrażając jednocześnie pogląd, że powierzenie przez pracodawcę wykonywania zadań pomocniczych podmiotowi zewnętrznemu świadczącemu usługi w tym zakresie (outsourcing) nie może stanowić przejścia części zakładu pracy na innego pracodawcę (art. 23¹ § 1 kp), jeżeli nie przemawia za tym kompleksowa ocena takich okoliczności, jak rodzaj zakładów, przejęcie składników majątkowych i niematerialnych, przejęcie większości pracowników, przejęcie klientów, a zwłaszcza stopień podobieństwa działalności prowadzonej przed i po przejęciu zadań.

W stanie faktycznym niniejszej sprawy nie budzi wątpliwości, że sprzedaż hurtowa i detaliczna chemii gospodarczej i kosmetyków nie pozwala na zapewnienie dalszego funkcjonowania jednostki z pominięciem infrastruktury mającej majątkowy charakter. W takiej zaś sytuacji sam transfer zadań w zakresie kadrowo-płacowym nie jest wystarczający do stwierdzenia zachowania tożsamości przedsiębiorstwa, będącego warunkiem przejścia zakładu pracy. Konieczne jest także przejęcie składników majątkowych służących ich wykonywaniu. Skoro spółka (...), a następnie spółka K.U.K.-E.F.I. (...)+H.+ B.+V. Polska, nie korzystały z żadnych składników mienia związanych z wykonywaniem hurtowej i detalicznej sprzedaży chemii gospodarczej i kosmetyków i nie przejęły klientów (...), to nie można skutecznie wywodzić o uzyskaniu statusu pracodawcy przez te podmioty. W okolicznościach sprawy (...) nadal

zapewniał sprzęt i zaplecze socjalne konieczne do wykonywania pracy na danym stanowisku pracy. Wskazać należy, że K. N. nie wykonywała pracy pod kierunkiem i na rzecz ww. spółek, była natomiast przez (...) oceniana co do jakości i ilości pracy, tj. wykonania zleconych jej zadań czy planów. (...) pełnił wobec odwołującej (i innych zatrudnionych) stale funkcje kierownicze i nadzorcze. K. N. podlegała bezpośredniemu i długotrwałemu zwierzchnictwu w spółce (...). Pracownicy wykonywali zadania w (...) za pomocą majątku, będącego w dyspozycji spółki. Zachowano struktury i organizację, a nowi pracodawcy nie sprawowali kierownictwa nad zatrudnionymi.

Z protokołu przesłuchania L. B. (w aktach pozwanego) wynika jednoznacznie, że po przejęciu pracowników przez spółki (...).U.K.-E.F.I. (...), organizacja pracy w (...) nie zmieniła się. Przejęci pracownicy świadczyli pracę w dziale magazynu, administracji, sprzedaży i transportu oraz otrzymywali niezbędny sprzęt i narzędzia od (...). W ramach swoich obowiązków pracownicy podpisywali dokumenty będące dokumentami zainteresowanego. Nie doszło do przejścia pracowników kadry kierowniczej, która musiała organizować pracę wykonawców i ją nadzorować, kontrolować efekty pracy, oceniać, czy dana usługa została prawidłowo wykonana.

L. B. zeznał również, że akta osobowe przejętych pracowników nie zostały w całości przekazane spółkom (...).U.K.-E.F.I. (...)+H. +B.+V. Polska, były natomiast oddane do dyspozycji przedstawiciela R. N., która była wcześniej pracownikiem (...).

Kwestią wyłącznie techniczno-organizacyjną było przelewanie środków pieniężnych celem wypłaty wynagrodzenia. Wtedy właśnie - ex post - dochodziło do obciążania ową pracą spółki (...), a następnie spółki K.U.K.-E.F.I. (...)+H.+B.+V. Polska, w czym świadczący pracę nie uczestniczyli czynnie. Wszystkie czynności kierownicze, zależność co do czasu, miejsca i sposobu wykonania pracy następowały w ramach więzi między zatrudnionymi a zainteresowaną spółką (...). Taka zaś więź musi być oceniona jako nawiązanie stosunku pracy na podstawie umowy o pracę między odwołującą a zainteresowaną (...). Rozłożenie w takim stanie faktycznym kwestii zapłaty wynagrodzenia na dwa podmioty nie zmienia faktu, że zawsze chodzi o jeden stosunek prawny (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2013 r., II PK 50/13, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 kwietnia 2014 r., I PK 241/13, niepublikowany).

W rezultacie, skoro w okolicznościach sprawy nie doszło do faktycznego przejścia składników jednostki gospodarczej decydujących o jej tożsamości, to pracownicy (...) nie zostali przejęci przez spółki (...).U.K.-E.F.I. (...)+H. +B.+V. Polska. W konsekwencji spółki te nie mogły delegować tych pracowników do pracy w spółce (...).

W dalszych rozważaniach należy przytoczyć pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w postanowieniu z dnia 19 sierpnia 2015 r. (II UZ 14/15, LEX 2051058), zgodnie z którym od momentu wniesienia odwołania do sądu rozpoznawana sprawa staje się sprawą cywilną, podlegającą rozstrzygnięciu wedle reguł właściwych dla tej kategorii. Odwołanie pełni rolę pozwu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 1998 r., II UKN 105/98, OSNAPiUS 1999 Nr 16, poz. 529 oraz postanowienie z dnia 29 maja 2006 r. I UK 314/05, OSNP 2007 nr 11-12, poz. 173). Jego zasadność ocenia się na podstawie właściwych przepisów prawa materialnego. Zatem w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych sąd powszechny, rozpoznając odwołanie od decyzji organu rentowego, rozpoznaje istotę sprawy, którą stanowi istnienie (nieistnienie) wynikającego z przepisów prawa materialnego określonego prawa lub zobowiązania stwierdzonego tą decyzją organu rentowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2012 r., II UK 164/12, OSNP 2013 nr 21-22, poz. 261). Oznacza to, że w takiej sprawie orzeczenie sądu wskazuje w swojej podstawie właściwe przepisy prawa materialnego i - nawiązując do sformułowanych w nich warunków nabycia prawa lub nałożenia obowiązku - wyjaśnia merytoryczną podstawę rozstrzygnięcia.

Należy zwrócić uwagę, że pozwany organ rentowy nie odwołał się wprost do treści art. 58 § 1 kc i art. 83 § 1 kc.

Stosownie do art. 83 § 1 kc nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Jeżeli oświadczenie takie zostało złożone dla ukrycia innej czynności prawnej, wartość oświadczenia ocenia się według właściwości tej czynności.

Powołany przepis charakteryzuje czynność prawną pozorną przez wskazanie trzech jej elementów, które muszą wystąpić łącznie: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozorów, oświadczenie woli musi być złożone drugiej

stronie, adresat oświadczenia woli musi zgodzić się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozoru. Złożenie oświadczenia woli dla pozoru oznacza, że osoba oświadczająca wolę w każdym przypadku nie chce, aby powstały skutki prawne, jakie zwykle prawo łączy ze składanym oświadczeniem. Brak zamiaru wywołania skutków prawnych oznacza, że osoba składająca oświadczenie woli albo nie chce w ogóle wywołać żadnych skutków prawnych, albo też chce wywołać inne, niż wynikałoby to ze złożonego przez nią oświadczenia woli.

W warunkach, kiedy po zawarciu umowy o pracę (złożeniu oświadczenia woli) pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował, nie można mówić o pozorności złożonych oświadczeń woli zawarcia umowy o pracę. Wówczas wymaga zbadania kwestia czy zawarcie umowy o pracę zmierzało do obejścia prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2001 r., II UKN 258/00, OSNP 2002/21/527).

Zaznaczyć należy, że czynność prawna nie może jednocześnie zmierzać do obejścia prawa (art. 58 § 1 kc) oraz być dokonana dla pozoru (art. 83 § 1 kc) – por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 marca 2006 r., II PK 163/05, LEX 232587.

Czynności pozorne mogą składać się na obejście prawa, gdy umowa z formalnego punktu widzenia (pozornie) może nie sprzeciwiać się ustawie, choć zostaje zawarta w celu obejścia prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2012 r., I UK 101/12, LEX 1250560).

Istota regulacji zamieszczonej w art. 83 § 1 kc sprowadza się do świadomości i zamiaru działania w celu ukrycia prawdziwego celu czynności prawnej.

Ustalony stan faktyczny nie pozwala na tak daleki wywód, że w momencie zawierania umów o świadczenie usług stronom towarzyszyły tego rodzaju elementy świadomości woli, zwłaszcza, że L. B. w swoich zeznaniach złożonych przed organem rentowym zwracał uwagę na przedsięwzięte działania w imieniu (...) celem wyboru odpowiedniej agencji zatrudnienia, aby nie doszło do pogorszenia sytuacji przekazywanych pracowników.

Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika również, że umowy o pracę zawarte przez spółki (...).U.K.-E.F.I. (...)+H.+B. +V. Polska z K. N. w sposób formalny zostały wykonane. Spółki te dokonały zarejestrowania oraz wyrejestrowania odwołującej z ubezpieczeń społecznych. Również wypłata wynagrodzenia za pracę była realizowana przez nowych pracodawców, choć dopiero w momencie uzyskania płatności za usługę od (...).

W okolicznościach sprawy nie można mówić o pozorności złożonych oświadczeń woli przedmiotowych umów o świadczenie usług i umów o pracę.

Jednakże wola stron w styku z instytucją przejścia zakładu pracy (art. 23¹ kp) i podlegania ubezpieczeniom społecznym nie może korygować (modyfikować) bezwzględnie w tym zakresie obowiązujących przepisów prawa. Zatem dokonanie czynności prawnych w sposób sprzeczny ze standardami ochrony pracownika na tle art. 23¹ kp należy uznać za działanie sprzeczne z prawem, o którym mowa w art. 58 § 1 kc, a tym samym nieważne. Przypisany skutek nieważności oznacza, że nie doszło do zmiany pracodawcy, a tym samym płatnika składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. O tym czy dochodzi do spełnienia przesłanek zawartych w art. 23¹ kp nie decydują umowy i porozumienia zawarte między (...) a spółką (...), a następnie spółką K.U.K.-E.F.I. (...)+H.+B. +V. Polska, ale okoliczności faktyczne identyfikujące normatywne pojęcie przejścia zakładu pracy.

Skoro nie doszło do zmiany podmiotowej po stronie pracodawcy, to należało przyjąć, że K. N. nie łączył ze spółkami (...).U.K.-E.F.I. (...) +H.+B.+V. Polska stosunek pracy, wobec nie wypełnienia jego znamion z art. 22 § 1 kp. Doszło natomiast do nawiązania stosunku pracy między odwołującą a (...). Odwołująca poczynając od 1 lipca 2012 r. wykonywała ten sam rodzaj pracy, na tym samym stanowisku pracy, w tym samym miejscu pracy i za wynagrodzeniem w porównywalnej wysokości. Wszelkie bieżące czynności związane z procesem pracy podejmował cały czas (...) i to on wyłącznie korzystał z efektów pracy odwołującej.

Podkreślić również należy, że odwołującej nie można traktować jako pracownika tymczasowego spółek (...).U.K.-E.F.I. (...)+H.+B. +V. Polska w rozumieniu ustawy z dnia 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 360).

Zgodnie z art. 2 pkt 3 wskazanej ustawy, praca tymczasowa polega na wykonywaniu przez pracownika zadań o charakterze sezonowym, okresowym, doraźnym, których terminowe wykonanie przez pracowników zatrudnionych przez pracodawcę użytkownika nie byłoby możliwe lub których wykonanie należy do obowiązków nieobecnego pracownika zatrudnionego przez pracodawcę użytkownika.

W okolicznościach sprawy K. N. świadczyła pracę na rzecz (...) jako pracodawcy, wykonując wciąż te same czynności, na tym samym stanowisku, w sposób ciągły, stały, nie tymczasowy, nie okresowy i nie doraźny.

Reasumując, umowy o świadczenie usług z dnia 1 czerwca 2012 r. i z dnia 31 stycznia 2013 r. są tylko zdarzeniami prawnymi, które mogłyby wywołać skutek w postaci przejścia zakładu, jedynie wówczas, gdyby doszło do faktycznego przejścia składników jednostki gospodarczej, tj. (...), decydujących o jej tożsamości, a takie przejście nie nastąpiło. W rezultacie, skoro w okolicznościach sprawy nie nastąpiło przejście zakładu pracy, to pracownicy nie zostali przejęci przez spółki (...).U.K.-E.F.I. (...)+H.+B.+V. Polska. W konsekwencji spółki te nie mogły ich delegować do pracy w spółce (...). Pracodawcą odwołującej pozostało więc Przedsiębiorstwo Handlowe (...) spółka z o. o. z siedzibą w Komornikach.

Podkreślić również należy, że sam fakt przyjmowania deklaracji ubezpieczeniowych przez ZUS nie stanowi o dorozumianym zaakceptowaniu zmiany podmiotu zobowiązanego do zapłaty składek. W przypadku ubezpieczeń społecznych mamy bowiem do czynienia z normami ius cogens, a zatem wola stron nie może wpłynąć na ich wykładnię.

W stanie faktycznym niniejszej sprawy zasadnicze było pytanie, kto jest płatnikiem składek za odwołującą w okresie od 1 listopada 2012 r. do 28 lutego 2013 r. i na tym koncentrowało się postępowanie dowodowe oraz ustalenia stanu faktycznego. Dowody „ograniczyły się” jednak do dokumentów zgromadzonych w postępowaniu sądowym i w aktach organu rentowego, bowiem odwołująca nie pojawiła się na rozprawie prawidłowo zawiadomiona.

Podkreślenia wymaga, że z chwilą wniesienia odwołania K. N. stała się stroną postępowania cywilnego, a organ rentowy jej przeciwnikiem procesowym.

Podporządkowanie się obowiązującym w procesie cywilnym zasadom, w tym zasadzie kontrydiktoryjności, wymaga, aby strony powoływały dowody na poparcie swych twierdzeń, albowiem sądy ustalają fakty na podstawie dowodów. Sąd nie jest zobowiązany do poszukiwania dowodów z urzędu, gdyż w myśl zasady kontrydiktoryjności ciężar dowodu spoczywa na stronach. To strony są dysponentem toczącego się postępowania dowodowego i to one ponoszą odpowiedzialność za jego wynik. Powyższe jasno wynika z art. 3 k.p.c., który wskazuje, że na stronach spoczywa obowiązek dawania wyjaśnień co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i przedstawiania dowodów na ich poparcie.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 czerwca 2009 roku w sprawie sygn. akt IV CSK 71/09 (LEX nr 737288) przedstawił pogłębione wywody w przedmiocie ciężaru dowodu, z którymi zgodzić się należy, wskazując, że kwestia ta może być rozpatrywana w aspekcie procesowym i materialnoprawnym.

Aspekt procesowy (formalny) dotyczy obowiązków (powinności) stron procesu cywilnego w zakresie przedstawiania dowodów potrzebnych do rozstrzygnięcia sprawy. Wynika on z treści art. 3 k.p.c. oraz 232 k.p.c.

Aspekt materialnoprawny dotyczy natomiast negatywnych skutków, jakie wiążą się z nieudowodnieniem przez stronę faktów, z których wywodzi ona skutki prawne (art. 6 k.c.).

Przyjmuje się, że przedstawienie przez stronę dowodu w celu wykazania określonych twierdzeń o faktach, z których wywodzi dla siebie korzystne skutki, jest nie tyle jej prawem czy obowiązkiem procesowym, co ciężarem procesowym, wynikającym i zagwarantowanym przepisami prawa, przede wszystkim w jej własnym interesie. To interes strony

nakazuje jej podjąć wszelkie czynności procesowe w celu udowodnienia faktów, z których wywodzi korzystne skutki prawne. Należy przy tym pamiętać, że sąd rozstrzyga sprawę według właściwego prawa materialnego na podstawie koniecznych ustaleń faktycznych uzyskanych dzięki zebranym środkom dowodowym. Na te właśnie ustalenia składają się dowody, które przedstawiają w pierwszej kolejności same strony, zgodnie z brzmieniem art. 232 k.p.c.

W postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych kontroli podlega decyzja organu rentowego i ciężar dowodu będzie zależał od rodzaju decyzji. Jeżeli jest to decyzja, w której organ zmienia sytuację prawną ubezpieczonego (odwołującego), to powinien wykazać uzasadniające ją przesłanki faktyczne.

W niniejszej sprawie organ rentowy przeprowadził postępowanie kontrolne i wydał decyzję, w uzasadnieniu której wskazał szczegółowo, z jakich przyczyn brak jest podstaw do objęcia odwołującej ubezpieczeniem społecznym jako pracownika w K.U.K.-E.F.I. (...) + Handel + B. + (...) spółka z o.o. z siedzibą w O. w okresie od 1 listopada 2012 r. do 28 lutego 2013 r. Zatem, jeżeli organ rentowy na tej podstawie zarzucił, że w spornym okresie z pracy odwołującej w dalszym ciągu korzystała wyłącznie (...) sp. z o.o. z siedzibą w Komornikach i nie doszło do przejścia pracownika na podstawie art. 23¹ k.p. i w konsekwencji także do zmiany płatnika składek, to w postępowaniu sądowym odwołująca zobowiązana była do odniesienia się co do tych zarzutów (art. 221 k.p.c.) oraz wykazania faktów przeciwnych niż wskazane przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z art. 210 § 2 k.p.c. każda ze stron obowiązana jest do złożenia oświadczenia co do twierdzeń strony przeciwnej, dotyczących okoliczności faktycznych. Poza tym, po wniesieniu odwołania od decyzji, sąd zobligowany jest uwzględnić dalsze reguły dowodowe przewidziane w k.p.c. (art. 213 § 1 k.p.c., art. 228 § 1 k.p.c., art. 230 k.p.c. i art. 231 k.p.c.).

Postępowanie sądowe w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nie toczy się od nowa, lecz stanowi kontynuację uprzedniego postępowania przed organem rentowym. Z tej przyczyny obowiązkiem strony wnoszącej odwołanie jest ustosunkowanie się do twierdzeń organu rentowego ze wszystkimi konsekwencjami wynikającymi z art. 232 k.p.c. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2011r., II UK 69/11, LEX nr 1108830).

W niniejszej sprawie, Sąd Okręgowy uznał, że organ rentowy uniósł w procesie ciężar dowodu, gdyż to odwołująca nie dostarczyła żadnych miarodajnych dowodowych podstaw do wnioskowania, iż płatnikiem składek dla odwołującej w spornym okresie jest K.U.K.-E.F.I. (...) + Handel + B. + (...) spółka z o.o. z siedzibą w O..

Reasumując, pomimo zawarcia umów o pracę przez odwołującą ze spółkami (...), a następnie K.U.K.-E.F.I. (...)+H.+B.+V. Polska, odwołująca faktycznie była w spornym okresie od 1 listopada 2012 r. do 28 lutego 2013 r. pracownikiem spółki (...) spółka z o. o.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy - na podstawie przywołanych przepisów prawa materialnego oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. - oddalił odwołanie, o czym orzekł w punkcie 1) wyroku.

W punkcie 2) wyroku Sąd Okręgowy orzekł w przedmiocie wniosku zainteresowanego Syndyka Masy Upadłości K.U.K.-E.F.I. (...) + H. + B. + (...) spółka z o. o. o zasądzenie od odwołującej na rzecz zainteresowanego kosztów postępowania według norm przepisanych. W niniejszej sprawie Sąd nie obciążył odwołującej kosztami zastępstwa procesowego zainteresowanego Syndyka na podstawie art. 102 k.p.c., zgodnie, z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Powyższa zasada będąca odstępstwem od zasady odpowiedzialności za wynik procesu - w ocenie Sądu - znajduje zastosowanie w przedmiotowej sprawie, albowiem mając na uwadze całokształt okoliczności, obciążenie odwołującej kosztami procesu na rzecz zainteresowanego byłoby w danym wypadku niesłuszne lub wręcz niesprawiedliwe. Przepis art. 102 k.p.c. pozostawia sądowi orzekającemu swobodę oceny, czy fakty związane z przebiegiem procesu, jak i dotyczące sytuacji życiowej strony, stanowią podstawę do nieobciążania jej kosztami procesu. Do kręgu „wypadków szczególnie uzasadnionych” należą zarówno okoliczności związane z samym przebiegiem procesu, jak i leżące na zewnątrz. Całokształt okoliczności, które mogłyby uzasadniać zastosowanie tego wyjątku, powinien być przy tym oceniony z uwzględnieniem zasad współzycia społecznego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 27 listopada

2013 r., I ACa 725/13, LEX 1409197). Poczynione na gruncie przedmiotowej sprawy ustalenia odnośnie udziału zainteresowanego K.U.K.-E.F.I. (...) w sprawie, poczynawszy od zawarcia ze spółką (...) umowy o świadczenie usług z dnia 31 stycznia 2013 r., w której to zainteresowany zobowiązał się do wykonywania czynności zawartych w umowie z należytą starannością, a następnie uchybił przedmiotowemu zobowiązaniu, świadczą o niełojności i nierzetelności zainteresowanego. Powyższe - w ocenie Sądu - świadczy w sposób jednoznaczny, że przyznanie na wniosek zainteresowanego Syndyka kosztów postępowania w jakimkolwiek wymiarze rażąco naruszałoby zasady współzycia społecznego oraz godziłoby w podstawowe zasady słuszności i sprawiedliwości.

(-) Mirosław Major